

BRASSÓI LAPOK

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UGCA 64-66 SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

XXXIV. évfolyam 128. szám

Főszerkesztő
SZELE BÉLA dr.

Szombat, 1928 június hó 9.

Még csak biztatást sem adtak

Gyergyószentmiklóson, a felszakadt seb legfájdalmasabb pontján, lezajlott az Erdélyi Bankszindikátus gyűlése. Jó volt, hogy ott zajlott le. És még jobb volt, hogy felszakadt az a seb, amelyben a meggyült véres fájdalom már-már messzekiható veszedelmekkel fenyegette. Köszönjétek meg mindannyian, akik közlelő érdekelve érzitek magatokat, hogy ezt a sebet kiméletlen kézzel feltéptük. A fájdalom enyhült, mert beszéltünk róla. A kinyitott sebből keserűség folyt ki, s a l-l-kek egy árnyalattal megkönnyebbültek. Bizony könnyebb a dolgok most, hogy nyílt sebbel állhattok szemben, amit kitakarítani és gyógyítani lehet. Tulóvatos és gyöngö orvosok voltak eddig, akik nem merték, nem is akarták felválni a kelevényt. Magatokra vessek, ha a lázas beteg elvesztette a türelmét és vakmerően maga mártotta kezét a kínzó kelevénybe.

De most, a nyitott seb előtt, most már igazán tudatára kell ébrednetek kötelességeiteknek. Most már igazán nincs helye elméleti vitát kezdeni arról, hogy mi jobb: betömetni-e az odvas fogat, esetleg kihuzatni, ha már annyira romlott, vagy rajta tartani a nyelvet és befelé szívni a sajtást. Ennek az ideje elmúlt. Most, ha csakugyan orvosai vagytok népeteknek, oda kell állanotok a betegágy mellé, kezelni alá kell vennetek a sebet és meg kell keresnetek az orvosságot. Nem szépitgethetjük a dolgot: a baj elmérgesedéséért titeket tettünk felelőssé és ez a felelősség áll akkor is, fokozott mértékben áll, ha tehetetlenek leszek az orvosság megkeresésében.

Azt vártuk, hogy a gyergyószentmiklósi közgyűlés olyan elhatározásokat is tud kitermelni, amelyek a sürgős segítséghez, vagy legalább is ennek a becsületes és erőteljes akarását jelentik. Azt vártuk, hogy a Bankszindikátusi közgyűlés, amely: tulás nélkül revezhetünk a magyar kisebbség gazdasági parlamentjének, nemcsak elismeri, hogy a keserű panaszkodásra jogunk van, hanem a helyzethez méltó őszinteséggel fogja keresni, megmutatni és felajánlani azt a segítséget, amit a kezei között tart. Nem azt vártuk, hogy egy, vagy két bank kamatpolitikája ellen vizsgálatot rendeljen el, nem is azt, hogy a „parlament” tagok megállapítsák egymás között: ő még hibásabb, mint én. Nem, nem ezt várta Gyergyó és Csik népe sem. Segítséget vártunk, vagy legalább a közeli segítség ígéretét. De ha már ezt sem kaphattuk meg, úgy néhány őszinte és biztató szót: a segítség innen jöhet és így kell viselkednetek, hogy megkaphassuk.

A közgyűlés lezajlott s nekünk meg kell állapítanunk, hogy politikai nyilatkozatokon kívül egyebet semmit, de semmit sem hozott. Egyetlen törekvése volt a panaszkodások indoklásának időszerű beismerésével elsimítani, elszínteleníteni az egész vérző problémát.

Meg kell állapítanunk, hogy még csak vérszegény biztatást sem adtak, gazdasági parlamentünk tagjai!

Jó, belátjuk, hogy a nektek sikeres munka nyugodtsága nem számított az események ilyen fordulatára. Nem számítottak arra, hogy a beteg feltépi a sebeit. De most! Most már érezzék a felelősséget, és feszítsék meg minden erejüket, tehetségüket és tehetségüket, mert ez az összes felelősséggel súlyosbírt kötelességük.

Kacsó Sándor

A szász iskolákat is üldözik

Angelescu állítólag nem akarja a kisebbségeket provokálni

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A szász kisebbség vezérei, Hedrich, Roth Hans Ottó és Müller tegnap délután megjelentek Bratianu Vintila miniszterelnök és Duca belügyminiszter előtt, s eladták nekik Angelescu közoktatásiügyi miniszter által a középiskolákról kiadott rendelet sérelmeit, s bejelentették tiltakozásukat a rendelet intézkedései ellen.

A szász vezetők távozása után a miniszterelnök és Angelescu között tanácskozás

folyt le, amelyen a közoktatásiügyi miniszter kijelentette, hogy

nincs szándékában provokálni a kisebbségeket.

A kérdés a tegnapi minisztertanácson is szóba került. Hir szerint a consiliul permanent

hét szász középiskolának újból elismerte a nyelvnemességi jogát.

A francia frank megingása súlyos zavarokat okoz a lej stabilizálásában

Lemondott Moreau, a Francia Bank kormányzója?

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia gazdasági közvélemény már hetek óta foglalkozik a lej megszilárdításának kérdésével. Ismeretes, hogy Moreau, a francia jegybank kormányzója ebben az ügyben előbb Berlinben, majd Rómában tett személyes látogatást. A lej stabilizálásának ügyét itt Párisban sohasem kezelték annyi optimizmussal, mint amennyit ugyanebben a kérdésben a legjobban érdekelt Románia tanúsított, mert itt mindenki ismeri azokat a végtelenül súlyos nehézségeket, amelyek Románia eddigi magatartásából következnek, s amelyeknek eredménye az, hogy Románia teljesen elvesztette hitelét a nemzetközi pénzpiacon, azonban mégis bizni lehet benne, hogy megfelelő engedmények árán sikerülni fog valamilyen áthidalást teremteni. S miután a román kormány ebben a tekintetben mindenre késznek mutatkozott, úgy látszott, hogy a stabilizációs kölcsön csak idő kérdése. Azonban most egyszerre teljesen új helyzetet teremtett az, hogy a francia frank árfolyamában állott be olyan erős eltolódás, amely miatt a francia jegybanknak elsősorban a saját maga bankjaival kell foglalkoznia, s amely hír szerint Moreaunak állásába kerül.

A helyzet ugyanis, ami szintén köztudomású, az, hogy egyelőre maga a francia pénz sem szilárd. A francia kormány az országnak minden erejét igénybevette ahhoz, hogy a frankot a zuhanástól megóvja, majd, hogy annak állandó értékét biztosítsa és ebből a célból jelentékeny arany és devizakészleteket gyűjtött össze, azonban magát a törvényes megszilárdítást, s a frank értékének aranyalapra való helyezését mindeddig nem hajtotta végre. A gazdasági élet sürgette a frankműveletek végleges befejezését, azonban a kormánynak, s vele a jegybanknak is az volt a véleménye, hogy ennek még nem érkezett el az ideje. S most egyszerre az következett, hogy a nemzetközi pénzpiacnak egyik legnagyobb szabású manővere indult meg a frank ellen, — ha ugyan azoknak a nagyarányú erőfeszítéseknek természetes visszahatása a mostani frankválság, amelyet az ország a pénze érdekében meghozott.

A frank árfolyama az utóbbi napokban emelkedni kezdett és úgy látszott, hogy a nem-

zetközi spekuláció a frank további emelkedésére játszik. Ez súlyos helyzetet teremtett a tőzsdén, ahol a frank emelkedésére az értékek esésének kell következnie, s ez viszont az ipari hitelek piacán idézhet elő válságot. A jegybank emiatt kénytelen volt közbelépni és olyan hatalmas devizakészleteket vásárolni, amelyekkel utját állhassa a további ingadozásnak, azonban ezzel viszont kimerítette minden frank-tartalékát és akkor, amikor a frank emelkedő árfolyamának megakadályozására frankokra volna szüksége, ő maga is kénytelen a frank-vásárlók sorába lépni, ami természetesen a keresletet, s ezzel a frank-árfolyamot növeli.

A Matin azt írja, hogy a jegybank kormányzója jelentést tett a helyzetről a kormánynak, s kijelentette, hogy nem vállalhatja a felelősséget a következményekért. Más lapok pedig azt írják, hogy Moreau ezek miatt a nehézségek miatt már be is nyújtotta lemondását a bank kormányzói tisztjéről. Általános az a meggyőződés, hogy ezek az események siettetni fogják a frank törvényes megszilárdításának végrehajtását.

A szenátusban Hory szenátor interpellált a frank emelkedése ügyében, Poincaré igen idegesen válaszolt a hozzáintézett interpellációra. Kijelentette, hogy a szenátornak a számadatai csak a helyzet elmérgesítésére szolgálnak, mert újabb spekulációkra nyújtanak alapot. Véleménye szerint a jegybank helyesen jár el, amikor kibocsátott bankjegyeit idegen devizákkal fedezi, ezzel ugyanis a jegybank a frank végleges megszilárdítását készíti elő, ami előbb, vagy utóbb, de mindenesetre meglesz, egy napról a másikra következni majd.

Tény, hogy a francia pénzpiac ideges és zavart, tény az is, hogy ez a lej megszilárdításának előkészítésére semmi szín alatt sem lesz kedvező hatással. Egyébként a lej ügyében egyelőre még nem is volt szó magáról a pénzügyi előkészítésről, hanem csak annak a légkörnek a megteremtéséről, amelyben már pénzügyi kérdésben is lehet tárgyalni. Románia pénze dolgában ugyanis épen ez okozza a nehézséget, miután a mai román pénzügyi kormány régi bűnei utját állják az ország gazdasági kibontakozásának.

Levél Argentínából

★

A latin szellem külsőségeiben megnyilatkozó, többé-kevésbé felszínes kulturája és a hamisítatlan gyorsiramu amerikai tempó béléget viseli az egész közelet. Tunya passzívitás és hallatlanul lázas aktivitás, a két véglet amely között Argentina politikai és gazdasági élete mozog.

Majd holnap.

Talán a subtropikus klíma, talán az örök lött déli vérmérséklet, vagy mindkettő okozza, hogy a benszült argentiniai általában kevésbé reális gondolkodású. (De csak az összlakosság kétötödét számláló criollo!) Inkább hajlik az idealizmus felé. De nem is idealista. „Amerika nem engedi.” A faj-argentinai élete folytonos lelki kompromisszum ideális és materiális között. Még a spanyol ősöktől rájuk hagyott kiváló gazdasági érzékkel sem tudnak vagy akarnak mit kezdeni. „Mannyána” — Majd holnap — ez az életprogram. (Analogja a magyar: „Ej, ráérünk arra még!”)

Ugyanakkor a lakosság másik háromötöde az idegen, éjt-napot felhasználó idegmegfeszítéssel robotol, ad-vesz, összead és kivon, hogy „Amerikát” utólerje. Szerencsejátékot tűz, lóversenyfogadást köt politikai megbízatást és közfunkcionáriusi állást vállal az argentiniai amikor vasut, pósta, üzlet és műhely már idegen kézre került. És még csak ellenszenvet sem érez az idegen iránt. Tudja, hogy szükség van rá. Belátja, hogy a haladást utjában büntetlenül feltartóztatni nem lehet. Ilyenkor mindig feltámad benne az amerikai. Szó nélkül átengedi tehát a gazdasági küzdőteret másoknak, az arra alkalmasabbaknak, maga pedig megelégszik a politikai élet mezején tartható sóvány babérrel.

Nem mesterség a politika.

Tudvalevőleg Amerikában úgy északon, mint délen másként politizálnak, mint nálunk és egészen más célok érdekében csinálnak politikát. Nem annyira eszmékért, legyenek azok különböző pártállású érdekcsoportok gazdasági vonatkozású törekvései, — mint inkább legtöbbször politikamentes egyéni, illetve személyi érvényesülések kivívásáért folyik a harc. Rendszerint két közös program alapján álló fél kerül egymással szembe s aki bírja, marja. Mig Európában előkelő dolog a politizálás, addig tengeren túl jobb híján akadt foglalkozásnak tekintik és társadalmi téren igen kevésbé gyümölcsöztethető. Egy jól menő rövidáru üzlet tulajdonosának legtöbbször nagyobb a társadalmi becsé, mint egy kongresszusi képviselőnek.

Mindenki szónokol.

Különben a belpolitikai élet igen mozgalmas, mert Argentina déli szenvedéllyel politizál. A latin fajban rejlő szónoki készség bámulatos erővel nyilatkozik meg nemcsak a kongresszus ülésein, de másutt is, az utcán, kávéházban, otthon, családi mulatságok, házi összejövetelek, társas lakomák alkalmával. Valóságos sporttá nőtte ki magát a szónoklás.

Tombol a párttestőér harc.

A politikai hatalom hosszú évek óta a polgári radikális párt kezében van. Argentina legerősebb és legbefolyásosabb pártja csak a címében radikális, a valóságban egészen közel áll az európai értelemben vett jobboldali politikai irányzathoz. Nagyirtok, bank és nagykereskedelmi érdekek exponense (A klerikális befolyás teljesen eltörpül.)

Ez lenne a kisebb baj. A fő hiba ott van, hogy a párt két egymással élet-halál harcot folytató csoportra bomlott és pedig a perszonalista és antiperszonalista frakcióra. Mindkettő a maga igazára esküszik és mindkettő bünyös könnyelműséggel hátráltatja az ország előhaladását.

„Divide et impera”

mondja a perszonalista csoport és minden erejével arra törekszik, hogy az összes állami monopóliumokat, kedvezményeket és jól fizetett állásokat kizárólag hivi kapják, akik azután mindenkor tűzön-vízen keresztül követik pártjukat és ami fontosabb: vezéreiket. A perszonalista pápája: Irigoyen volt köztársasági elnök, mint előrelátó politikus és rendkívül te-

hetséges államférfi kitűnően értett ahhoz, hogy nép nagy tömegét anyagi előnyök kilátásba helyezésével megnyerje. Amikor ezután 1922-ben elhagyta az elnöki széket, a panamák és a közéleti visszaélések száma soha nem tapasztalt mértékig megnövekedett.

Allamfők harca.

Utóda: Alver elnök mindjárt hatalomra jutása után purifikáló munkát kezdett és rövidesen összeütközésbe került régi fegyvertársával és pártvezérével: Irigoyennel is. Ekkor az addig még egységes radikális párt két részre szakadt, s miután mindkét csoport hevesen ragaszkodott a történelmi nimbuszt kölcsönző címhez, megkülönböztetésül perszonalista és antiperszonalista radikálisoknak nevezték magukat.

A számban erősebb és befolyásban gazdagabb Irigoyen-csoport minden lehetőséget elkövetett, hogy Alvear hat éves kormányzását minél jobban megnehezítse. Megakasztotta hosszabb időre a törvényhozás munkáját is. Alvear nem tárgított. Közel öt évig állotta a harcot, amely-

nek végső fázisa az elmúlt hónapban lefolytatott új elnökválasztás alkalmával zajlott le. A győztes Irigoyen lett és ezzel októberben ismét a perszonalista csoport veszi kezébe a államhatalom irányítását.

Rohanó fejlődés.

A politikai konszolidátlanság ellenére rohamosan fejlődik Argentina kulturális és gazdasági téren egyaránt. Iskoláik mintaszerűek, a gyermekeket egészséges, új, modern épületekben helyezik el, ingyen tanítják és ingyen látják el a tanszerekkel, a tanárokat tisztességesen fizetik. Mindentűn csak a legjobbat, a készlet importálják a másutt is bevált, kipróbált ideákat. Olasz, spanyol, francia és német staggione színházak, a legeminebb olasz operettársulatok és a Newyorki Metropolitan starjai a világ leghíresebb képzőművészei és zenészei szerepelnek évről-évre az elkényeztetett izlésű kis réteg műértő publikum előtt.

A titkos és nyílt diktatúrák jármát nyögő Európa sok jót és követendőt tanulhatna még Argentínától is.

Jármy Emil.

Sassu lelkész és a szászfienesi erdő

A szászfienesi lelképásztor megvadította a rábizott lelkeket

Kolozsvár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Hosszu évtizedeken keresztül teljes megértésben és a legnagyobb, legtökéletesebb békességben élt egymással a Kolozsvártól 9 kilométernyire levő Szászfienes, most Floresti község magyar és román lakossága.

Körülbelül két éve annak, hogy Szászfienes község új görög katolikus lelkészt kapott, Sassu Joan személyében, aki ugyyszólván máról-holnapra egészen új szellemet plántált be a község lakosságába. Hogy ez a szűk látókörről bíró új pap által bevezetett ugynevezett „politikai rendszer” máris milyen elszomorító és káros következményekkel járt, élénken bizonyítja az a kínos és csaknem tragédiává nőtt esemény, amely most robbant ki a község lakossága körében.

Ezek voltak az előzmények:

Gróf Mikes Kelemenének Szászfienesen nagykiterjedésű uradalma van, amely magában foglal egy 900 holdnyi erdőt is. Az agrárhatóságok legutóbbi döntése alapján a 900 hold erdőből 450 holdat Szalicse községnek adtak, 450 holdat pedig meghagytak gr. Mikesné tulajdonában. Gróf Mikesné a megmaradt erdejét áruba bocsátotta és holdankint 12.000 lej vételárát kért. Az erdő eladásánál szem előtt tartotta Szászfienes községnek elsőségét, mivel Szászfienesnek semmi erdeje nincsen. Szászfienes község tanácsa az erdő megvásárlását egy 13 tagú bizottságra bízta, amely bizottságban benne voltak Illés Ferenc körjegyző, Flueraş Miklós községi bíró és Sassu lelkész is. Az adás-vételi tárgyalások során a bizottság véleménye megszolgált, mivel egyrésztük a gróf Mikesné által kért árat nem volt hajlandó megadni.

Ugyanakkor Kolozsmonostor község is tárgyalni kezdett gróf Mikesnével az erdővételre vonatkozólag és a vétel feltételeit azonnal el is fogadta. Szászfienes község ezzel elesett a 450 holdas erdővásárlástól és amint erről a szászfienesiek tudomást szereztek, a bírót és a jegyzőt tették felelőssé a vásár sikertelensége miatt. A múlt hét folyamán először csak szemrehányást tettek a jegyzőnek és a bírónak, jöllehet maga Ilyés körjegyző és Flueraş községi bíró a szerződés feltétlen megkötése mellett foglaltak állást, s mint utóbb kiderült, Sassu lelkész, a bizottság néhány többi tagjával ellenezte a vásár megkötését.

Szászfienes község tehát elesett az erdőüzlettől és a derék görög katolikus pap ekkor gondolt egyet, megjelent a hivi között és ékes szónoklattal tudtukra adta, hogy a kedvező feltételi vásár sikertelensége milyen nagy kárt jelent a község számára. Ő végig az erdő megvásárlása mellett volt, de hiába, — a jegyző... így meg úgy. meg a bíró is ellene volt. S a község román lakossága ekkor zugni kezdett. Az elégedetlenség a tetőpontra hágott, botok emelkedtek a levegőbe, s az izzó hangulatban kirobbant az eddig békés falusiakból a szó: **hosszu...**

Szászfienes, ez a Kolozsvártól alig 9 kilométerre levő békés, csöndes kis falu, ettől kezdve az izzó forrongás színhelye lett és valóságos forradalom alakjában robbant ki az elkésredés a feltűzött falusiakból. A késő esti órákban hatalmas tömeg vette körül a község házát a bíró és jegyző lakását. A tömegeket Rus Joan és Caian Vazul földművesek vezették, s a mint a vizsgálat utóbb megállapította,

a tömeg között ott volt Sassu Joan lelkész is.

A több százra menő, botokkal felszerelt tömeg pillanatok alatt behatolt a község házába, megtámadta a bírót, akit véresre vert, majd a jegyző felkutatására indult, hogy lemondásra szólítsa fel.

Ilyés jegyző és Flueraş községi bíró csak nagynehezen tudtak kimenekülni szorongatott helyzetükből.

A felbőszült tömeg ekkor rohamot intézett a bíró és jegyző lakása ellen, s közben a község háza berendezését is teljesen feldúlták. S ekkor megjelentek a csendőrszuronyok...

A csendőrszolgálat körülvette a község házát és a tömeget kisebb harc után visszazorította. A csendőrszolgálat pedig telefonon azonnal jelentést tett a lázadásról a kolozsvári csendőrpáncsnokságnál, ahonnan az erősítés még az éjjel folyamán ki is szállott.

Most egyelőre csend van Szászfienesen.

Ujabb értesülésünk szerint az ügyészség és a csendőrség megbízottjai kiszállottak a helyszínére és megállapították, hogy kik a bűnösök és megindították ellenük az eljárást. Az ügyben újabb komplikációk merültek fel és erős az a gyanu, hogy a zavargás mögött politikai célok húzódnak meg. Megállapították, hogy a szászfienesi görög katolikus pap volt az erjesztője az ügynek, aki ezen az uton akarta a vizet politikájának malmára hajtani. G. J.

Butorvásárlás bizalom dolga

Ia jó butort akar venni, ne sajnálja az utat MAROSVÁSÁRHELY-re és tekintse meg

Székely és Réti

erdélyrészi butorgyár r

hatalmas raktárral

Büsenderler, Stingl. zongora és pianó
Wirt, Hoffmann
gyárak képviselője. — Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek.

Az állam nem tudott boldogulni a saját üzemeivel s most állami kezelésbe akarja venni a közbirtokossági vagyonekat

Az 1924-es kommercializálási törvény lehetőséget nyújt a közbirtokossági vagyonek hozamképessé tételére — A gyergyótölgyesi kis bankhivatalnok elküldötte memorandumát Gyárfás Elemér szenátornak

Gyergyótölgyes. (A Brassói Lapok kiküldött munkatársától.) Találkoztam Gyergyótölgyesen egy lobogó szemű emberrel. Kis bankhivatalnok, amilyen egy gyergyótölgyesi bank hivatalnok lehet. Az élet körülfogták és ölelésük meglátszik a vállán. Családos ember, akinek havi fizetéséből kell eltartani magát és családját. Lobogó szeme azonban arról beszél, hogy a mindennapos gondokon kívül egyéb lekötözöttége is van. Gondolkozik... Hivatalos órái leteleivel magába roskad s mindennap újra kezdi azt a harcot, amit Gyergyó nagy problémájával: a gazdasági válsággal folytat. Mindenképpen furcsa ember ez a Brassay Sándor. A világháború alatt katonatiszt volt, az összeomlás kezdetén a kommunizmussal került szembe s e sors szédületes lehetőségeket lápráztatt meg a szeme előtt. Aztán ugyanaz a sors hazaverte Gyergyótölgyesre, megálloította gyermekkel és odaállította egy kis bank pultja mellé: dolgozz a mindennapi kenyérért! A lobogó szem fölötti homlok mögött azonban nem akart nyugodni az elkötözöttég. Brassay Sándor gondolatokkal birkózott ezek a gondolatok állandóan egyetlen pont körül forognak: hogy lehetne kihuzni Gyergyót és Csik népét a rászakadt nyomorúságból. Hiszen igaz, hogy ő csak egy kis bankhivatalnok, akinek akkor sem lehetne már nagyot, ha világmegváltó ötlete támadna is. Az igaz, hogy ezzel a problémával nála tehetősebbeknek kellene sokat foglalkozni, akiknek módjában lenne ötleteiket valóra váltani. Ám ezeknek erre nincs erejük. Neki van, mert egyebet nem tehet, memorandumot szerkeszt a síró gyermek mellett. Nana! Amiért ő csak egy kis gyergyótölgyesi bankhivatalnok azért lehetnek talpraesett gondolatai.

A memorandum elkészült. Hosszu, minden részletre kiterjedő, mindennel törődő memorandum. Ugy tetszik, hogy érdemes vele foglalkozni és az illetékesek figyelmébe ajánlani.

Az a veszedelem fogott meg legelőbb — nagyarázza Brassay Sándor — ami a közbirtokossági vagyonekat fenyegeti. Hodor Viktor, dr. közigazgatási vezérfelügyelő beadványa ebben az ügyben világos, volt. A közbirtokossági vagyon kezeletlenül súlyos rendellenések tapasztalhatók. A hozama ezeknek a sok millió vagyoneknak szinte semmi, legelőbb is nem áll arányban azzal a tőkével, amellyel képviselnek. Vegye az állam valamely formában birtokba ezeket a vagyonekat — ezt akarja Hodor előterjesztése — és segít a bajokon.

Bizonyos, hogy a még kitermetlen erőkben és már letarolt legelőben szinte felbecsülhetetlen érték van a közbirtokossági vagyonok kezén. Értve a felbecsülhetetlen értékű azokat a lehetőségeket, amiket ki lehet hozni ezekből a vagyonekból. Az állam tehát ezekre a lehetőségekre pályázik, akár törvénytelenségen keresztül is, viszont igen kenetteljes indoklással. Azzal az indoklással, hogy ezeket a meddő vagyonekat jóval mezeőbbekké akarja tenni.

— Hohó! Hiszen az állam a saját üzemeit sem tudta fenntartani. Ezért készült annak idején az a bizonyos kommercializálási törvény, amely a Monitorul Oficial 1924. január 7-iki számában jelent meg. Az állam magán tőkét vonta a saját üzemeibe, hogy hozamképessé tegye őket. És milyen érdekes! A törvény indoklása igen pontosan ráillik a közbirtokossági vagyonek helyzetére. Vannak olyan állami üzemek, amelyeknek az értéke nem becsülhető fel a bennük rejlő lehetőségek szempontjából. Az állam azért magántőkét von bele ezekbe az üzemekbe s a két tőke viszonyát törvénnyel szabályozza.

Ez volt a Brassay Sándor gondolatmenete: az állam a saját üzemeivel sem tudott megbirkózni, hogyan akarja tehát, az egészen hasonló természetű közbirtokossági vagyonekat állami kezelésbe venni? A kommercializálási törvény viszont, amelynek nyugati ize elvitathatalan, — igen jó alkotás és minden részletében pontosan alkalmazható lenne a közbirtokossági vagyonekra.

A többi már magától következett. Legelső lépés lenne a közbirtokossági vagyonek szindikalizálása,

amire már történtek is egyelőre tapogatózó lépések. De az sem baj, ha ez nem sikerül. A nagyobb közbirtokosságok külön-külön is megcsinálhatják, hogy magántőke bevonásával legelőbb is maguk termelik ki erdősegeiket, amelyeknek eleddig a fakitermelő cégek huztak milliárdos hasznokat. A legelőbb, svájci mintára beállított tehénészetek, vaj és túrógyárak létesítésére nyújtanak lehetőségeket, stb. stb., hiszen ezek a lehetőségek szinte felsorolhatatlanok.

A kommercializálási törvény pedig készen adja a jogi alapokat. A közbirtokosságoknak nem kerül egyetlen lejükbe sem, mert ők az üzemekhez az ingatlan tőkét adják. A részvénytársasági jelleggel meginduló üzemek alaptőkéje — a törvény szerint — a magántőke bevonulása lesz. A haszonrészesedést is a törvény szabályozza. Tíz százalékos tiszta haszonig a magántőke és a közbirtokosság fele-fele arányban részesednek. Ha a tiszta haszon tíz százalékon felül és a husz százalékon alul van, akkor a közbirtokosság kétharmadrészt, ha a tiszta nyereség a husz százalékot is meghaladja, egy a közbirtokosság háromnegyed részt kap. A törvény záradéka azt is kimondja, hogy a magántőke haszna semmiesetre sem lehet több, a befektetett tőkéje 35 százalékanál. Ami ezen felül van, az megint a közbirtokosságot illeti bizonyos kulturális és szociális kötelességek vállalásának a terhe mellett. (Természetesen a törvény rendelkezéseiben az állam helyére mindenütt a közbirtokosságot helyettesítettük be!)

★

Ez Brassay Sándor memorandumának a lényege. Természetesen ő gondosabban kidol-

gozott mindent, több lehetőséget sorolt fel és álmódott gyönyörű álmokat nagyszerti közbirtokossági üzemekről, amelyek munkaalkalmat, kereseti lehetőséget és pénzt... pénzt hoznak a gazdaságilag kiszikkadt Gyergyónak és Csiknek. Arról álmódzott Brassay ebben a memorandumban, hogy hozamképessé lehetne tenni azokat a közbirtokossági vagyonekat, amelyekből eddig csak idegenek és sohasem maga a székelység aratott aranykalászokat.

— Tessék elhinni, — mondotta Brassay, — hogy nekem a közbirtokossági vagyonekban sehol egy karácsonyfányi értékem sincs. Viszont úgy látom, hogy a memorandumban felvázoltak megvalósíthatók, hiszen van olyan magántőke elég az erdélyi magyarság kezében, amelynek erre a szerepre vállalkoznia kell.

Nem áldozatkészségből, mert akarattal és hozzáértéssel lehetne virágzó és dus haszonnal járó üzemetek létesíteni. Legfeljebb arról van szó,

hogy bankjaink ne könnyű 30—40 százalékos kamatokkal, hanem munkásabb, de becsületesebb befektetésekkel keressék meg üzleti számításukat.

Ha azonban sikerül valóra váltani a memorandum álmait, akkor a székelyek nem is szorulnának bankkölcsonökre.

Természetesen át kell tanulmányozni a memorandumot olyanoknak is, akik hozzáértőbbek és hatalmuk anyagilag és erkölcsileg is megvan az adott körülmények közötti lehetőségek keresztülvitelére. Erre gondolt Brassay Sándor is, mikor elaboratúráját Gyárfás Elemérnek küldötte meg, aki bankszindikátusi elnök is, szenátor és gazdag ember is.

Brassay Sándornak, a kis bankhivatalnoknak — aki hivatalos munkaideje leteltével síró gyermek mellett kinlódik Gyergyó és Csik gazdasági helyzetének súlyos problémájával, — vegyük annyi hasznát, hogy memorandumunk gondolatát és gondolatokat ébresszen a tehetősebb hivatatok fejében is.

Kacsó Sándor.

A gyémántot szenesládában fogják tartani

Gyémántgyártó gépet konstruált egy francia mérnök

Páris. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Valamikor háborút viseltek érte és sok ezer embert mészároltak le a mindenható gyémántért. Valamikor róla ábrázoltak minden nagy- és kis ember és habozás nélkül raboltak és gyilkoltak érte. Néhány év óta már rossz hírek járnak felőle. Tulajdonosan nagy mennyiségben találják Dél- és Közép-Afrikában, csak úgy, mint Braziliában, de azért két évvel ezelőtt még huszonhétezer gyémántkereskedő törte magát érte abban az eszeveszett versenyfutásban, amit a délafrikai hatóságok a grasfonetini új gyémántmezők birtokbavételéért rendeztek. A gyémántkriszma ma már nem titok többé, de azért az új gyémántárak csak alig valamivel kisebbek a régieknél és a nagyhatalmu trösztök, a világ gyémántkészletének elosztói, rövid harc után, mindig megegyeznek egymással.

Mostanáig ez mindig sikerült. De vajjon sikerülni fog-e holnap? Vajjon a világ leg hatalmasabb gyémánttrösztje, a Big Four, elég gazdag lesz-e ahhoz, hogy megvásároljon minden gyémántot akkor is, ha... Ha a föld minden szénkészletét gyémánttá lehet majd változtatni! Mert ma már erről van szó.

Egy tudós francia mérnök egy csodálatos gépen dolgozik, amelynek segítségével mesterségesen uton tudja majd előállítani a vágóvágókat, a drágakövek királyát: a gyémántot

Szén van mindenütt, de kristályalakban csak nagyon ritkán és nagyon apró darabokban található. A legnagyobb darab, amit a mai napig találtak, 100 grammot nyom és 1907. óta az angol korona középső gyémántja. A világ készletének egy harmad része a Big Four páncélszekrényeiben van!

Ennek a körülbelül harminc tonna gyémántnak a nagy részét hat óriási tárnából bányászták, melyek a délafrikai Bloemfontein és Johannesburg környékén helyezkednek el. Hat merőleges, kutszerű bánya ez, öt-hatszáz méterresek, melyeket azonban nem lehet a végtelenségig mélyíteni.

De ha még harminc kilométerrel lejjebb furhatnának, megleshetnék, hogyan gyártja ezt a drágakövet a természet. Ebben a mélységben a geológiai tudomány eredménye sze-

rint körülbelül 10.000 kíló a nyomás és 1000 fok a hőség. Ezek a feltételei a szén kristályosodásának.

És most ezeket a kondíciókat mesterségesen uton akarja elérni James Basset francia mérnök.

Konstruált egy kompresszort, melynek segítségével négyzetcentiméterenkint 25.000 kíló nyomás érhető el. De ez még nem minden. James Basset gépe ezt a nyomást egy olyan elektromos kemencében gyakorolja, ahol a hő 3500 fokra emelhető. Tehát sokkal nagyobb nyomás és hő áll rendelkezésére, mint amennyit a szén kristályosítása igényel. James Basset gépe tizszer nagyobb nyomást fejt ki, mint amennyi a legnagyobb hajóágyú csővében van a löveg kirepülése pillanatában és huszonöt-szor akkora, mint az iparban eddig elért nyomás.

Ezzel a csodagéppel aztán gyerekjáték lesz — állítólag — a gyémánt előállítása, bár James Basset „Hiper-pressure”-jával egyáltalán nem kíván a Big Four-tröszttel konkurálni. Ő nemcsak a szén, de az összes többi elemeket és a vegyületeket sorra akarja venni hiperpressziós gépében és nem kétséges, hogy

az új gépből egy egészen új kémiai tudomány fog előszélni

és ebben a gépben annál a nyomásnál, hol a molekulák nemcsak arra lesznek kényszerítve, hogy érintsék egymást, de, hogy össze is zúdjának egymáson, egész sereg olyan vegyület fog előlenni, melyről a tudománynak mostanáig sejtelve sem volt.

... És ekkor, így remélik Basset hívei, a gyémántot szenesládákban fogják tartani...

SZABÁSZ

ki megfelelő gyakorlattal bír, Minorits szabó cégnél Déva, állandó alkalmazást nyerhet Levélbeni megkeresésekre a cég részletes felvilágosítással szolgál.

ORVOS ÉS IRÓ

Írta: Lakatos László

„Egy orvos naplójából” címen közöltem néhány szatirikus följegyzést, amit az a tisztesség ért, hogy megtámadták. Természetesen, névtelenül, mint az már a bátrak és az értelmesek szokása. Tudom, hogy nem felnőtt dolog névtelen levélre válaszolni és ha mégis megteszem, ezt csak azért, mert a levélíró gondolkodásának köznapiságában — minden hízélgés nélkül — láttam valami monumentális, merénem mondani, egyetemességet. Végre is ha vannak, akik tizezrek nevében gondolkoznak, vannak olyanok is, akik tizezrek nevében nem gondolkoznak és van banálítás, sőt ostobaság is, ami megérdemli, hogy foglalkozzunk vele, ha másért nem, hát térfogata miatt.

★

A névtelen levélíró azt imputálja nekem, hogy én az orvosi mesterséget lebecsülöm. Mekkora tévedés! Orvosok! Hogyan becsülnék le egy olyan mesterséget amelynek gyakorlása nem akadályozta meg sem Csehovot, sem Schnitzlert abban, hogy remekművű novellákat és szindarabokat írjanak és a ragyogó Max Nordaut sem abban, hogy megírja kritikai és filozófiai művének egész sorozatát, de abban sem, hogy megálmodja azt a nagylelkű álmát, amely annyi elnyomott embert akart szabadsághoz juttatni. Nem, nem! Nem olyan szörnyű praktika az orvosi mesterség, ha attól valaki még nagy művész, író, vagy gondolkodó lehet.

★

De vannak orvosok, akik nem Csehovok, Vannak orvosok, akik csak orvosok. És milyen hálásnak és boldognak kell lenni azért, hogy élt és a világon volt egy Semmelweis, egy Billroth, egy Nothnagel, csodálatos emberek, — nemcsak, mert kitűnő orvosok voltak, — hanem, mert kitűnő férfiak voltak, telve elragadó emberi nagysággal és a jósnak és ember-szeretnek pazarló bőségével. Jöletveők voltak az emberiségnek, nemcsak, mert gyógyítottak, ami kari kötelesség, hanem mert éltek, mert ragyogtak és mert pusztá jelenlétükkel emelték a nőt (emberi fajtankét.) És bizonyára nagyszerű lény lehetett Charcot is, ha másért nem, mert — a hetvenes években — katedrájáról az első értelmi elragadottság sugarait váltotta ki szeméből egy ismeretlen fiatal hallgatójának, akit úgy hívtak, hogy Sigmund Freud.

★

A levél egyik passzusában beletámad Moliérebe. Először azt hittem, csak azért, hogy írja ilyen módon dicsekedhessék el azzal, hogy ismeri Moliére nevét. Később kiderült, hogy a néven túl ismeri Moliére műveit is, mert szemérem veti neki, hogy vigjátékaiban megcsipkedti az orvosi tudományt, amely pedig, lám, mennyit haladt azóta. Micsoda fölény! Moliére ostoba volt, mert nem ismerte a kloroformos altatás és az intravenás injekció csodáit. Ez igaz. De ilyenformán hülye volt Platon is azért, mert nem tudott Amerika létezéséről, viszont ma minden senki, aki el tud küldeni egy levelet Newyorkba, egy személyben lángész és szép ember is... De hagyjuk Moliéret és hagyjuk a korabeli kuruzslókat, viszont ne hagyjuk Shawt, aki olyan szerencsés fickó, hogy Koch, Pasteur és a többi nagyok után élhet és aki éppen olyan kevésbé kegyelmez az orvosoknak, mint Moliére a kuruzslóknak.

Miért?! Alighanem azért, mert Shaw egy hosszú életen át tapasztalta, hogy az orvosi tudomány — eltekintve attól a tökéletes sebészeti technikától, amelyhez az orvosokat hozzásegítették fizikusok is és olyan kémikusok, mint Röntgen — évtizedről-évtizedre vedlik. Vedlik. Aki végignézett bizonyos terápiákat 1900-ban és 1925-ben, bizony az 1900-as tudomány némely eredményeiről nem tarthat sokkal többet, mint a Moliére-korabeli tapogatózásokról. Amivel nem azt mondjuk, hogy az orvosi tudomány ne haladjon, mert ugyis utólerik, de mondjuk azt, hogy a mai napon túl, van holnap is és hogyan lehetne az 1925-ös „tudás” végső záróköve a medicinális mesterség fejlődésének, amikor egészen bizonyos, hogy 1950-ben legalább annyi joggal fogják lenézni az

1925-ös „tudást” mint ma az 1900-as tudatlanság t. Szofoklesz remekművei ma is remekművek, míg az athéni orvos tudománya ma bizony nem sokkal több a Fidzsiszigetek varázsló-kuruzslók bókusz-pókuszainál. A tudomány halad. A művészet nem, mert az halhatatlan.

★

Moliére a tudatlanság századának kuruzslóit, Shaw a „tudós” századának orvosait tépi, de a szatírának ugyanazzal a dühös és meggyőződjött erőjével, amivel Moliére hadakozott a tudatlanság ellen. Az orvosi gyógykezelés tartalmilag és formailag változott, az orvosellenesség szatíra nem. Miért? Mi adja ennek a szatírának, — az elmésség játékain túl — azt a morális és világnézeti erőt, ami nélkül ötlet és vicc nem életképes? Talán... Talán az, hogy a mai orvos ugyanazzal a gesztussal nyúl a beteghez, ugyanazon a hangon szól hozzá, (bizalmat és félelmet gerjesztve) és ugyanazzal a fölénytel áll szemben a pácienssel, mint a múlt kuruzsló. Mert a tárgyi tudomány változhatott, de nem az orvosi modor, sem az a fölény, amit egy diploma ad egyik embernek a másik fölött és amelyhez bíró és császár fölénye sem mérhető. Tudott, vagy nem tudott, kuruzsló volt, vagy orvos, mindegy: a beteg ágya fölé hajolva diplomájában és pápaszemében, de a recept latin liturgiájában is magában hordta és hordja az élet és halál láthatatlan hatalmának összes inszignumait. Ez sok! Ez több, mint a mennyi embernek embertől jár. Ez ellen ugyan nem lehet tenni, sőt ez talán tárgyi indokainál fogva helyes is, de ez mégis bősztő és lázító, ez ellen kell valami, egy sóhaj, egy szitok, egy vicc és tessék tudomásul venni, valahol egy könyvben, szindarabban, vagy újságcikkben orvoskarikatura előfordul, az nem más, mint a védtelenek, a tehetetlenek, a ma, a tegnap, a holnap betegeinek jankiáltása. Ennak így kell

Egész nap rendőrtisztek és detektívek molesztálták a nagyvárad motorosokat Marosvásárhelyen

Az inspekciós tiszt kijelentette, hogy Vásárhelyen a rendőrségen minden nyelven lehet beszélni, csak magyarul nem

Nagyvárad. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Most érkeztek vissza turájukról azok a motorosok, akik részt vettek a nagyvárad kerület versenyében. Megbízhatósági versenyt rendezett a Moto Club Roman s több mint husz motoros jelentkezett a Nagyvárad — marosvásárhelyi útra.

A sport közös szeretete fűzte össze a társaságot, amelyre kincs és szorongással telő nap várt állomáshelyükön, Marosvásárhelyen. Amikor a motorosok befutottak, az ottani City cukrászda előtt volt a gyülekező. Nyolctíz motoros lehetett már együtt, akik szívesen beszélgettek el a zsűri tagjaival, Buyer sörgyárossal, Elek Pál és Muresán igazgatókkal. Egyszerre csak valami hirtelen pukkanás történt és egy arra korzózó hölgy hangos ráförmedéssel támadt rá a nagyvárad Elekes mérnökre:

— Ön gyújtotta meg a békát és égette ki a kabátomat! Azonnal fizesse meg!

Elekes mérnök csak magyarul tud és előbb megkérdezte, hogy miért haragszik rá a kiabáló ismeretlen urinő. Amikor felvilágosították, a legnagyobb sajnálatának adott ki-jezést és becsületszavát adta, hogy ő sem minifie békát nem pukkantott el, békésen állt a gépe mellett és fogalma sincs róla, hogyan érhetett az uriaszonyt a baleset. A kinos jelenet azonban ezzel sem ért véget, az ismeretlen asszony szitkozódva eltávozott és három detektívtel ért vissza. A detektívek ugyan-csak a legélesebb hangon léptek fel és hiába tiltakoztak a motorverseny román résztvevői, Jonescu pilótakapitány, Martinescu vámtiszt, hogy csak tévedésről lehet szó:

az egész társaságot felcalták a rendőrségre.

A kellemetlen kaland a jegyzőkönyvek felvételével ért véget, végül az inspekciós rendőrtiszt végesen rászólt egy Moldován nevű várad urra:

— Vegye tudomásul, hogy a marosvásárhelyi rendőrségen minden nyelven lehet beszélni, csak magyarul nem!

Hogy miért volt a rendőrségnek annyira fontos a panaszttevő hölgy tavaszi kabátja, —

leni és ha szabály hogy betegség ellen gyógyító orvosságot, ugyanilyen szabály, hogy orvos hatalom ellen gyógyító csufondarosságot szedünk.

Ami pedig a többi kifogást illeti: ez csak gyerekes követelés. Hogy orvos csak diplomával lehet az ember, ám író és újságíró diploma nélkül is! Valóba óriási felfedezés! Dr. Krausnak diplomája van, Goethenek nem volt. (Szegénynek.) De fordítsuk meg a dolgot. Ha a diploma feltétlenül kvalifikál is egy jó vakbél-operációra, sajnos, nem kvalifikál egy jó újságcikk megírására és nem feltétlenül biztos hogy kör-, al-, fő- és segédírók mintájára kell vezetni a kör-, al-, fő- és segédírók hierarchiáját is.

Fordítsuk? Sőt! Ne fordítsuk meg a dolgot, mert még megtörténik, hogy az a kvalifikálatlan újságíró a Paracelsusokkal és Diaforus Tamasokkal szembe állítja a maga mesterségének őseit, akik Voltaire és Diderot voltak. Nem csak kiváló tintakulik, de jöletveők egyformán az egészséges és beteg embereknek is. Többek közt azért is, mert neveletlen és tisztetlenség újságcikkeik szabadították fel az emberi gondolkodást, távolítottak el korlátozottságot és babonákat és adtak bátor lendületet az emberi szellemnek. Annak a szellemnek, amelynek szabadsága és szépsége fantázia és spekuláció szárnyain vittek előbbre a világot és amelynek technika és laboratórium mindig csak cselédjei, lehettek. Mert előbb volt az ötlet, amely az operáló kést megsejtette, azután a gondolat, amely azt végiggondolta és csak legvégül jöttek késes és kösörűs, akik testet adtak az eszmének. Előbb volt az ötlet, hogy méreggel gyógyítani is lehet és csak azután jött mozsár, amely a mérget porrá zúzta és tégely, amely azt péppé gyúrta.

Kezdetben volt az Ige és a végén is az Ige lesz. Recept, műtőasztal és orvosságok nál csak közben vannak.

★

(De azért jó, hogy vannak.)

aki jogtalanul kereste kárát a motorosok, — arra is meg lehetne találni a magyarázatot. A marosvásárhelyiek meg is találták, a mennyiben a kárvallott fiatal hölgyben a rendőrség egy közelálló személyiségéhez szűtőn közelálló ismerősét fedezték fel. Ez a magyarázata, hogy miért hajszolt meg a marosvásárhelyi rendőrség husz fáradt idegen urat valami homályban maradt gyerkőc csinytevéséért.

— Sorozatos betörési kísérletek Brassó külvárosában. Brassó városnak bolonyai részén, a peréfériákon az utóbbi időben napirinden vannak a betörések, annyira, hogy a helyzet már kezd lehetetlenné válni. A legutóbbi napokban összesen öt helyen próbálkoztak meg a betörők, azonban nagyobb károkat sehol sem okoztak. A Zajzoni-ut 2. sz. alatt betörték két nagy ablakot, két ablakról leszedték a gittet és így akartak behatolni a házba. A zajra a házbellek felébredtek és megzavarták a betörőket. A Derestyei-uton a tegnap éjjel egy ablakot gyémánttal vágta ki, de az ablak leesett s a zajra a házbellek felébredtek és elzavarták az éjjeli látozókat.

Csoportvezetésre

alkalmas hosszabb gyakorlattal rendelkező **asztalosok**, valamint fiatalabb kisegítő munkások kik butorszakmában működtek, továbbá **kárpíntossegdek** felvételre. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével

SZÉKELY és RÉTI
Erdélyrészi Butorgyár Rt.-hoz
Tg.-Mureş küldendők.

2755

A néppárt az 1927. június negyediki helyzet visszaállítását követeli

Az avereszkánusok memorandummal fordulnak a régenstanácshoz, amelyben néppárti kormány kinevezését kéri

Bukarest. (A Brassói Lapok tudósító-jától.) Az Averescu-párt vezető emberei, akik résztvettek a párt vasárnap megtartott temesvári gyűlésén, tegnap érkeztek vissza Bukarestbe, s a párt vezérő bizottsága még tegnap ülést tartott, amelyen három fontos kérdést tárgyaltak: az új pártprogramot, a régenstanács elé terjesztendő határozat ügyét és a közeljövőben megtartandó bukaresti kongresszus előkészítését.

A párt új politikai programjában a következő módosításokat hajtják végre; az alkotmányos rend megszilárdítása, agrár és társadalmi reform, a közigazgatás központosítása, a választási rendszer megváltoztatása a választójog szabad gyakorlásának biztosításával, a visszaélések büntetése. A párt új programja az angol alkotmány mintájára készül. Az új program felöleli még az igazságszolgáltatás reformját és jobb beosztását, a költségvetés szénatüsti megszavazását, a külpolitikai relációknak intenzívebbé tételét és a szövetségek kiépítését.

A régenstanácsához intézendő memorandum három pontban foglalkozik a néppártnak a kormányzáshoz való jogosultságával. Foglalkozik az 1927. június 4-iki eseményekkel, amikor erőszakkal eltávolították az Averescu-kormányt az ország éléről. Hangoztatja a memorandum, hogy a párt hivatalos okmányokkal tudja igazolni, hogy Ferdinánd ki-

rály abban az időben a nemzeti kormány megalakítását óhajtotta. A második pontban felszólítja a régenstanácsot, hogy tartsa tiszteletben az elhunyt királynak ezt az óhaját, s legyen segítségére az országnak, hogy nemzeti kormány jusson kormányzásra. A harmadik pont követeli

az 1927. június negyediki helyzet visszaállítását, a néppárt hatalomra juttatását,

ha a nemzeti kormány megalakítása akadályokba ütköznék.

A memorandumot Averescu tábornok ma viszi a régenstanács elé, s annak teljes szövegét csak az átadás után hozzák nyilvánosságra.

A néppárt még egy deklarációt adott ki, a melyben azt az álláspontját szegezi le, hogy

a liberális kormánynak nincs joga programot felállítani és törvényeket hozni.

A harmadik határozatban kimondja a vezérőbizottság, hogy a párt bukaresti kongresszusát három hét múlva tartja meg, s azt nagyszabásúnak tervezik, s fel akarják vonlatni a párt valamennyi hívét.

Vajjon mennyi hívtuk lehet?

— Elhunyt kanonok. Máté István gyulafehérvári mesterkanonok június 3-án 69 éves korában, áldozópapsága 45-ik évében meghalt.

— Turnu-Severinben keresik a Carol-szállóbeli gyilkosság tettesét. Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy a Carol-szállóban meggyilkolt Fialco Carol pénzügynök gyilkosát Turnu-Severinben keresik. A bukaresti rendőrprefektúra több detektívet küldött ki Turnu-Severinbe a gyanúsított letartóztatására, akit felhoznak a fővárosba és szembesítenek a szálloda alkalmazottaival.

— Egy budapesti asszony rejtélyes okokból leugrott a harmadik emeletről. Budapestről táviratozzák, hogy ma éjjel az Aggteleki-utca és a Rákóczi-ut sarkán levő Luther palota egyik harmadik emeleti ablakából több száz ember szemeláttára kiugrott Lakatos László fiatal fogtechnikus fiatal felesége, s holtan terült el az Aggteleki-utca sarkán. Az öngyilkosság rendkívül rejtélyes, mivel ismerősei szerint az asszony különösen boldog családi életet élt, pár héttel ezelőtt kis leánykája is született. Amikor férjével közölték a halált, a férfi elvesztette eszméletét.

— Jasiban inzultáltak az egyik biztosító bank igazgatóját. Jasiból jelentik, hogy a Centrala Moldovei nevű biztosítóintézet igazgatóját, aki ellen számos feljelentés érkezett, a rendőrségre a csoportos biztosítások szélhámos rendszere miatt, tegnap délután a becsapott biztosítottak egy csoportja megtámadta, s tettleg inzultálta. Ez ellen bizony még egy biztosító sincs bebiztosítva.

— Református majális. Kedvező időjárás esetén, most vasárnap, június 10-én megtartják a brassói reformátusok a szokásos szép erdei ünnepélyüket. A nagy rendezőbizottság ülése június 8-án, pénteken este 8 órakor lesz a tanácssteremben, a rendező bizottság tagjait ezúton hívja meg a rendezőség.

— Elítélt földbirtokos. Kolozsvári tudósítónk telefonálja: A kolozsvári hadbíróság ma érdekes ügyben mondott ítéletet. A vádlott Gács János kolozsborsai földbirtokos. A bűnügy szála Ferdinánd király halála idejére nyúlnak vissza. Amikor híre jött a király halálának, többen összeültek a korcsmában, s Gács János borközi állapotban megállapította, hogy miután most már nincs király Romániának, nincs törvény, csinálhat mindenki, amit akar. Fejszét vett a kezébe, kiment, s ott hangosan ordította ezt a megállapítást. A csendőrök azonban lefogták. A hadbíróság a mai tárgyaláson a borközi állapot tekintetbevételével is két évi börtönre és százezer lej pénzbüntetésre ítélte a földbirtokost.

— Értesítés. A brassói református lelkesi hivatal értesíti a folyó évben konfirmált ifjakat, hogy június 10-én reggel fél 7 órakor a tanácssteremben az ifjaknak bibliaórája lesz, melyen az emlékbibliákat mindenki átveheti.

— A plojesti kórház egyik segédorvosát letartóztatták, mert erkölcstelen merényletet követett el egy kiskoru leány ellen. Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy tegnap a plojesti kórházban példátlanul botrányos eset történt. A kórházban egy hete van kezelés alatt egy tizenhárom éves leányka. Kezelőorvosa, Nicolae Stănescu kórház segédorvos volt, aki tegnap ígérekkel a szobájába csalta a leánykát, s ott erkölcstelen merényletet követett el ellene. A kórház vezetőségének hamarsan tudomására jutott az eset, amelyet bejelentettek a rendőrségnek. Stănescu letartóztatták.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Göbl László: Román-francia műfordítások

Nemzetek kultúrközösségének kiépítése egyedüli módon a nemzeti irodalom átértékelése útján érhető el. A román-magyar közeli kapcsolatnak sincsenek hasznosabb uttorói, mint azok az író-emberek, akik román, illetve magyar fordításokkal a nemzeti kultúra átültetésén fáradoznak.

Ebből a szempontból kell, hogy nézzük Göbl László aradi író „Műfordítások” című könyvét is. A könyv, — mely csinos kivitelben öt iven jelent meg a Folió műintézet kiadásában, — felöleli Alexandri, Eminescu, Vlahuța, Cosbuc és Stamatiaid verseit.

Göbl László bámulatos készséggel és biztos tollal oldotta meg a legnehezebb irodalmi feladatokat egyikét, a művészi versfordítást. Olyan simán és szabatosan adja vissza az eredeti versek minden zamatját, hogy a könyvet olvasva, kétségtelenül megállapíthatja az olvasó: Göbl László egyike a közeljövő-Román legjobb műfordítóinak. Azt, hogy Göbl alig tizenkilencéves fiatalember, szinte szükségtelenek tartom megjegyezni, mert ennek bizonyos mentegető árnyéka lenne, már pedig Göbl László verseskötete éppenséggel nem szorul mentségre.

A könyvhöz Nagy Dániel, az ismert erdélyi író irt megleghangú ajánló sorokat. Az utolsó 26 oldalon finom tollal megfogott francia fordítások zárják be a könyvet.

A román rész kétségtelenül legmelegebb és legjobban átértett darabja V. Alexandri Pohod na Sybir című költeménye.

A fordítások magyar szövegénél egyetlen kívánni valót a helyel-közzel elavult kifejezések hagynak hátra, de hisszük, hogy Göbl László további működése során ez az elenyésző kis hiba lecsiszolódik majd.

A tartalmas kis könyv ára 40 lej és rövidesen megjelenik könyvtári forgalomban is.

— akár, —

Hasznos könyvek

hölgyek számára

Társasjátékok kézi könyve. — Arany házi kincstár. — Szerelmi levelező hölgyek és urak számára. — Alföldi magyar szakácskönyv és házi cukrászat. A szegedi polgári konyha főzőkönyve. — Illetlen, a jó társaság modora és a művelt társalgás könyve. — Gerő, Magyar általános levelező és házi titkár. — Magyar-német általános levelező.

Ara kötetenként, fülsze 54 lej.

Kapható és postán megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Hölgyek figyelmébe!

Modern hölgy csak modern hölgyfodrász szalonba jár, az újonnan átalakított párizsi mintára berendezett RÜLL hölgyfodrászat a legkényesebb igényeknek is megfelelően a hölgyközönség szolgálatára áll. Speciális vas- és vízdolálás és hajvágás. Manicűr. — Hajfestések minden színben. A legmodernebb hajmunkák bonyolult Transzformáció. — Tomburier választék.

A hölgyközönség szíves pártfogását továbbra is kéri

RÜLL MÁTYÁS fodrász

Kapu-utca 66. szám, (a Korona mellett).

Külön bejárat az udvar felől.

Minden előfizetőnek joga van

havasoként egy tisztelet

INGYEN APRÓHIRDETÉSRE

a „BRASSÓI LAPOK”-ban

Felkötőketől kérés az „Apróhírvételek” rovat eljuttatására

Nyílttér

Rosenberg Sándor szatmári illetőségű, ideiglenesen brassói újságárust felhívjuk, hogy általa el nem számolt újságárusításból eredő összeget három napon belül, a különbeni törvényes következmények terhe mellett kiadók vatalunknál fizesse le. „Brassói Lapok.”

E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A HERZ-féle kölcsönkönyvtár

legújabb könyvudonság beszerzésel:

Medveczky: Mámor
Ferry-Pisani: Szeretlem Amerikában
Wallace: A titokzatos banda
Wallace: A Polyantha titka
Vándor Iván: Andrea szerencsése
Oxenham: Barbara boldogsága

Előfizetési díj havonta Lei 80°-

A Brassói Lapok előfizetőinek 50% engedmény

Nanking lesz Kína fővárosa

Tokió. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A déliekhez átpártolt katonák számát 80.000-re teszik. A déli hadvezetőség intézkedésére a nacionalista csapatok Mandzsuriáig nyomulnak előre, amivel a kínai polgárháború befejeződik. A nankingi kormány az elfoglalt északi tartományokban külön regionális kormányokat alakított. Peking elveszti fővárosi jellegét és az új főváros Nanking lesz. A japán kormány rövidesen érintkezésbe lép a nankingi kormánnyal és helyreállítja a diplomáciai viszonyt. A nankingi kormány Kínát hat tartományra osztja Nanking, Hankau, Kanton, Kai-fez, és Mukden székhelyekkel.

Nyomtalanul eltűnt az Itália

Oslóból jelentik: Az Oraganza gőzös, a mely Nobile tábornok kutatására indult, elérte az Északkelet-föld északi csúcsát, ahol előtte már Lytzwow is járt, de a második ut is eredménytelennek bizonyult, amennyiben semmi nyomra nem talált, amely hírül adná, merre van az Itália. Kingsbayi jelentés szerint az Itália olasz léghajó nyomtalanul eltűnt.

Római távirat jelentése szerint az orosz szovjet közli, hogy a Nobile-t kutató segélyexpedíciótól jeleket kapott, amely mindenben megerősíti a Smith-Radio-Amateur szikratáviratát, hogy Nobile a Ferenc József-földön van. A szikratáviratot pontosan megvizsgálták és megállapították, hogy annak valódiságához semmi kétség sem fér. A szikratáviratot azzal a hullámhosszal adták le, mellyel az orosz hajók nem dolgoznak. A távirat hullámhossza az Itália készülékéé. Az orosz segélyexpedíció intézkedett, hogy helyreállítsa az összeköttetést az Itáliával.

A BRASSÓI LAPOK PANASZKÖNYVE

★

Tekintetes szerkesztőség!

Székelyudvarhelyen, a gör. kel. pünkösd napján egy hivatása magaslatán álló detektív levetette négy fiatalember kabátjáról a keresztet. Nem a horogkeresztet, óh nem! Ilyent, mint egy faj és vallás elleni gyűlöletnek jelvényét, amely alkotás helyett életet és vagyont zuz, öntudatos katolikus magyar ember nem visel Nagyromániában. Viszont ezt nem is tüntette volna el a detektív, de a Szeretet keresztjét, a Legényegylet keresztjét nem nézhette tovább az öntudatos kath. magyar ifjak szíve fölött azzal az indoklással, hogy a Legényegylet nem törvényszéki, legbejegyzett és elismert jogi személy, tehát jelvénye sem lehet semmilyenben volna, viselni azt nem szabad.

És a négy fiatalember zsebébe csuszattatta az alig egy centiméter nagyságú, sima, vékony, nikkelből készült keresztet, mert nem volt pénze ahhoz, hogy 5000 lejig terjedhető büntetéspénzt fizessenek. A detektív sem ment el vakmerőségében odáig, hogy Krisztus jelvényét elkobozta volna.

Illő reverenciával kérdezzük, hogy Leni-nék Oroszországában, vagy Calles Mexikó-jában élünk-e, amelyekben az üldözés és később a tömeggyilkolás éppen a kereszt eltüntetésével kezdődött? Hát már odáig jutottunk a keresztény Romániában, hogy az impériumnak tizedik évében nem viselhetjük mi, katolikusok, a keresztet? Vagy figyelem akar lenni ez tekintetben, hogy ne legyen súlyosabb a már roskadásig viselt keresztthordozásunk?

Ami végül a jogi személyiség kérdését illeti, erre nézve minden tulbuzgó és minden akadékoskodó állami potentátnak tudtul adjuk azt, hogy a Róm. Kath. Népszövetség, mint országos szervezet, minden tagozatával és minden alosztályával, tehát a székelyudvarhelyi Legényegylettel együtt is, 36.757.—1922. szám alatt belügyminiszterileg jóváhagyott, jogi személyiségét pedig a kolozsvári törvényszék 4091—5/1924. számú végzésével beiktatta.

Székelyudvarhely, 1928. június 5.

Kiváló tisztelettel
Aláírás.

SPORT

Nemzetközi bajnoki mérkőzések leple alatt tartják a tennisz-olimpiászt Hollandiában

Scheveningen. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az a hosszú, hónapokig tartó harc, amely a tennis olimpiász megtartása körül tombolt, még élénk emlékezetünkben él, s tévedés volna azt hinni, hogy a nagyközönség belenyugodott abba, hogy ezen a IX. olimpiáson egyik legszebb sportot, a tenniszt nélkülözze. Sokáig még reménykedtek, hogy az olimpiász égisze alatt mégis megtartják, főként a németek és hollandusok közbenjárására, de aztán jött a hír, hogy tennisz olimpiász nem lesz. Ez a hír Hollandiában és az egész világon lesújtotta a tennisz-sport rajongóit, de a Nemzetközi Lawn Tennis Szövetség párisi központja nagyszerű megoldást talált... így adta elő nekünk De Prei ur, a Holland Lawn Tennis Szövetség vezető tagja, akit felkerestünk, hogy ebben az ügyben nyilatkozatát kérjük.

— A párisi központ megbízást adott a Holland Szövetségnek, hogy az olimpiász tartama alatt, de függetlenül attól, nemzetközi bajnoki mérkőzéseket rendezzünk. Mi nem sokáig kértük magunkat, s a scheveningeni M. E. T. S. pályákon le is fogjuk bonyolítani e mérkőzéseket e hó 7—17 között.

— És hányan jelentkeztek erre a nem

olimpiai „tenniszolimpiászra“...? — kérjük. — Számszerint hatvanöten, közöttük több ország bajnokai, Borotra, Hunter, Boussus, Robson Boyd és a legjobb cseh tenniszjátékosok is.

— Kehrlingék nem jönnek?

— Nem! Legalább is eddig nem kaptunk értesítést eljövételükről, holott szó volt róla, hogy esetleg revansot akar venni Trimmeren. De lehetséges, hogy a hír nem volt igaz.

— Mikor tartják az osztrák-holland Davis Cup versenyeket?

— A legnagyobb határozottsággal megmondhatom, hogy e hó 7—10 között és a legnagyobb valószínűség szerint nem Noordwijckben, hanem szintén Scheveningenben. Bár ennek az az akadálya, hogy a nemzetközi bajnoki mérkőzéseket nehéz lesz a Davis Cup mérkőzésekkel egyidejűleg lejátszani, hiszen a játékosok nagy számára való tekintettel az a tíz nap kevés a bajnoki mérkőzéseknek. Sorsolás útján fogják a játékok programját meghatározni.

A tennisz rajongói tehát nyugodtak lehetnek. Olimpiai tennisz nincs ugyan, de nemzetközi bajnoki tennisz mérkőzések lesznek.

Olimpiai eredmények

† Argentina Equiptom 6:0 3:0. Az olimpiász egyik favorit-csapata nagy fölényrel verte a kiváló egyiptomi csapatot. A gólokat Orsi, Ferreira, Tarasconi (egymásután hármat) és ismét Ferreira rugták. Escarpina spanyol bíró nagyon jó volt. Sportkörökben az a vélemény, hogy olimpiai bajnok Argentina lesz, melynek csatársora sokkal gólképesebb, mint az uruguayaké.

† Brassói csapatok vidéki szereplése. Brassóban vasárnap nem lesznek labdarugómérkőzések, s így több csapat vidékre rándul ki. A Brasovia a segesvári Unirea vendége lesz, a BMTE a marosvásárhelyi Mucsunallal méri össze erejét.

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik fiaink temetésén résztvettek, vagy részvétüknek bármilyen uton kifejezést adtak, ezúton mond köszönetet id. Dobri József.

(*) Egy női kézitáska a sétatértől a Weisz Mihály-uccáig elveszett. Becsületes megtaláló kéri jutalom ellenében a kiadóhivatalba leadni.

* A tőke hatalom! A már évtizedek óta hírneves Dörge Bank r. t. ingyen és portómentesen küld t. olvasóinknak érdekes felvilágosítást, hogyan lehet rövid idő alatt számbavehető költségek nélkül jóléthez jutni és gazdagságra szert tenni. Irjon még ma egy levelet vagy levelezőlapot címének pontos közlése mellett: BANK FRITZ DÖRGE, WIEN, I/M. Kärntner Strasse 43.

A brassói Károly-kupa versenyek

Szombaton, június 9-én és vasárnap, 10-én rendezi a brassói kerület atlétikai szakosztálya az Olympia sportpályán az idei Károly-kupa versenyt. A kupát, mint ismeretes, tavaly a IAC nyerte meg, az dén, mint ujabban értesülünk, kevés atlétát küld le Brassóba, s így valószínű, hogy ezúttal nem tudják megvédeni.

Szombaton a következő számok kerülnek lebonyolításra: 100 m. futás selejtező, kalapácsvetés, hármassugrás, 400 m. gátfutás selejtező, súlydobás, 200 m. futás selejtező, 10.000 m. futás, olimpiai staféta.

Vasárnap: 110 m. gát selejtező, 400 m. futás selejtező, rudugrás, távugrás, 1500 m. futás, 4x100 m. staféta selejtező, 400 m. gátfutás döntő, 100 m. futás, döntő, gerelyvetés, 800 m. futás, magasugrás, 200 m. futás döntő, 5000 m. futás, 110 m. gátfutás döntő, 400 m. futás döntő.

A verseny jövedelmét a brassói atlétáknak az olimpiai versenyekre való kiküldésére fordítják, s ezért a rendezőség kéri az atlétikát kedvelő brassói közönséget, hogy megjelenésével támogassa az akciót.

A szatmári alkerület bajnoki tennisz-mérkőzésének eredményei

Nagybánya. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vasárnap és hétfőn folytak le itt a szatmári alkerület tennisz-bajnoksági versenyei, amelyek iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg. A mérkőzésekben a szatmári SzSE részéről tizenketten, a helybeli CSB-ből kilencen és a máramaroszi MSE-ből hárman vettek részt. A részletes eredmények a következők:

Férfi egyes: 1. Tereh Lajos (SzSE) 2. Papolczy Elemér (SzSE) 3. Grünfeld Márton.

Női egyes: 1. Platthy Éva (CSB) 2. Halász Bözsi (SzSE) 3. Heinrich Viktorné (SzSE).

Férfi páros: 1. Platthy György—Makray Mihály (CSB) 2. Tereh—Papolczy (SzSE) 3. Burger—Klein (SzSE).

Női páros: 1. Fábián Lajosné—Platthy Éva (CSB) 2. Halász Bözsi—Heinrichné (SzSE)

Vegyes páros: 1. Tereh—Halász (SzSE) 2. Papolczy—Heinrichné (SzSE) 3. Platthy—Fábiánné (CSB).

CAROL ZOSMER

Berlinben vizsgázott

fogász

BUCUREȘTI, Str. Colței 20.

Rendel: 9—1 és 3—7.

4922

STRAND SZANATORIUM Dr. Horváth, volt Mahler Abbázia

Minden kényelemmel berendezett gyógyintézet közvetlen a strandon. Hídegvizkurák az összes gyógyfürdők, villamos kezeléseik, Zander diéták. — Igen mérsékelt árak. Kifűző konyha.

6164

HÖLGYEK!

A „TÜNDÉRUJAK“ JUNIUSI SZÁMA
MEGÉRKEZETT ÉS KAPHATÓ
MINDEN JOBB KÖNYVKERESKEDÉSBEN

A TÜNDÉRUJAK

juniusi számának gyönyörű mintái,
nagyszerű szakcikkek és gazdag szépirodalmi rovat, kellemes meglepetés
mindenkinek, aki szereti a szépet.

Ára nagyított mintákat tartalmazó mellékivel
együtt 50 lej. Előfizetési díj 1/4 évre 150, 1/2 évre
300 lej. Mutatványszámot 50 lej előzetes beküldése
ellenében ajánlva küldünk.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

SZINHAZ

*

HETIMŰSOR

Csütörtökön: Nászéjszaka. (A párisi és budapesti színházi évad legszélesebb operett-ujdonsága! Csak felnőtteknek! Kolbásy Idikó, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár főlépésével. Sorozatszám 9.)

Pénteken: Nászéjszaka. (Operett-ujdonság 2-szor. Sorozatszám 10.)

Szombaton délután 4 órakor: A csizmás kandur. (Gyermekek előadás, nagyon olcsó hely árakkal. Sorozatszám 5.)

Szombaton este fél 8 órakor: A tolonc. (Unnapi előadás Szentgyörgyi István főlépésével, a nagy magyar művész születésének 87-ik évfordulóján. Szentgyörgyi István bucsuja a színpadtól. Sorozatszám 11.)

Vasárnap délután 4 órakor: A Nótás kapitány. (Mérészkelt helyárakkal. Farkas Lili, Mende Klári, László Andor, Ihász Aladár főlépésével.) Sorozatszám 12.)

Vasárnap este 8 és fél órakor: Nászéjszaka. (Operett-ujdonság 3-szor. Csak felnőtteknek! Sorozatszám 13.)

Szentgyörgyi István ünneplése. Lélekemelő ünnepe lesz szombaton este az Apollóban a magyar színháznak és a magyar közönségnek: A

legnagyobb és legöregebb magyar színész, a 87 éves Szentgyörgyi István fog bucsuzni a brassói közönségtől. A „Tolonc” fog színrekerülni, amelyben az öreg Szentgyörgyi leghiresebb szerepét, Mrawcsákot fogja játszani.

Nászéjszaka. A diadalmas sikerű, példátlanul mulatságos operett-ujdonságnak, a „Nászéjszaka” pénteken este lesz a második és vasárnap este a harmadik előadása. Jegyek előre válthatók.

Aranyhattyú és Mersz-e Märy? Előre veti már árnyékát a jövő hét két nagy színházi szenzációja: Hétfőn este lesz a világhírű „Aranyhattyú”-nak, ennek az elragadóan szép, ragyogó operett-ujdonságnak a bemutatója, a hét második felében pedig minden idők legszínesebb legváltozatosabb és leggazdagabb operett-revüjét, a „Mersz-e Märy”-t fogják bemutatni. Ennek a két ujdonságnak igazán nincs szüksége semmiféle előzetes reklámra.

„Csizmás Kandur” a jó gyermekek számára. Ne felejtsek el a gyermekek, hogy szombaton délután 4 órakor a kolozsvári magyar színház a „Csizmás Kandur” című látványos, zenés mesejátékot fogja előadni mérsékelt hely árakkal.

„Nótás kapitány” vasárnap délután. Vasárnap délután négy órakor a legnépszerűbb magyar operett, a „Nótás kapitány” kerül színre, mérsékelt helyárakkal. László Andorral, a címszerepben. Ajánlatos jegyekről előre gondoskodni, mert az előadás kezdete előtt türehtelen szokott lenni a torlódás a pénztár előtt.

KÖZGAZDASÁG

Nagybánya idei gyümölcstermése minimális lesz

Nem lehet számítani sem dió-, sem almakivitelre — A szőlők is megsínylették a kedvezőtlen időjárást

Nagybánya. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagybánya és vidéke szépen ígérkezett gyümölcstermését, amelynek nagy része kivitelre szokott kerülni, csaknem teljesen tönkretette a május elejei és mostani fagyos időjárás, úgy, hogy számbajöhető exportra nem is lehet már gondolni.

Az itteni híres dióból és almából a tavalyi átlagon alulinál is kevesebb lesz a termés, mert a májusi fagy több, mint felét elpusztította. Ezzel szemben a csemege-körtéből és szilvából rendkívül sok mutatkozott, míg az utóbbi napok hideg időjárása ezeket a gyümölcsöket is megtizedelte, éppugy, mint a leg-

több hüvelyes veteményt. A cseresznye és a meggy viszont már nem szenvedett.

A környékbeli szőlőkben nem okozott nagyobb kárt a tavasz kedvezőtlen szeszélyesége, de a bortermés a tél zordsága következtében így is alig fogja megütni a középezt.

Ezek után érthető, hogy a gazdák nagy aggodalommal néznek a nyár elé, amely javíthatna valamelyest a megmaradt gyümölcsállományon, ha a tulsok és hideg eső után mielőbb meghozná a kellő meleget. Egyelőre ugyanis állandóan borus és mogorva az idő, holott érlelő meleg volna régen szükség.

Az állam üti a várost, a város a kereskedőt, a kereskedő a fogyasztót...

Elméi játék, amely alatt elvérzik a határszéli kereskedelem

Szatmár. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Itt, a határszélen, a korlátlan lehetőségek és az erős korlátok közé szorított legemberibb szabadságjogok fézskében különösen mostoha kézzel bántanak a társadalom egyik legproduktívabb osztályával: a kereskedőkkel.

A felsíró panaszok áradata, a „fekete áruval” dolgozó csempészkereskedelem nyomasztó, tisztességtelen versenye, a városi magisztrátus potentátjainak minden jogos kereskedői érdek elől mereven elzárkozó, rosszindulatú meg nem értése, a kis- és nagy bankok kiuzsorázó hitelpolitikája feltartóztatlanul sodorják a pusztulás felé ennek a városnak valaminek még virágzó kereskedelmét.

A kereskedők tanácsa, a Sfatul Negustoresc helyi tagozata több ízben vezetett deputációt Ferencz Ágoston polgármesterhez. — Hosszas és megalázó klincselés után annyit elért a kereskedői tanács, hogy a máskülönb jászándéku polgármester a városházán ankétot hívott egybe, ahol meghallgatta a panaszok tömkelegét és néhány jelentéktelen könnyítéssel ideig-óráig új életre injekciózta a nagybeteg határszéli kereskedelmet.

A kereskedők egyik legfőbb panasza az volt, hogy a város az érkező postacsomagokra horribilis értéktaxát vetett ki, amelynek megállapítását rosszindulatú, hozzá nem értő, kis tisztviselőkre bízták, akik minőségre való tekintet nélkül kizárólag a súlyt véve tekintetbe állapították meg ezeket az értéktaxákat. Így állott elő az a teljesen abszurd, nevetséges helyzet, hogy például Schvartz és Lebovits, az egyik legnagyobb szatmári divatáru cég tíz kilogramm súlyú legfinomabb szövettel tartalmazó postacsomagjáiért ugyanannyit fizetett, mint mondjuk Kis István piaci árus az ugyanolyan súlyú, közönséges, olcsó zsigért.

A polgármester által rendezett ankét főleg ennek az igazságtalanságnak a kiküszöbölésével foglalkozott.

Az ankéton, mint ilyenkor szokás, elhangzottak a sablonos ígéretek, amelyeknek értékével az is tisztában van, aki adja, de legfőképpen az, aki kapja.

Az ankét folyamán a polgármester akaratlanul is egy meglepő dolgot árult el. Kifejtette ugyanis, hogy a város azért kénytelen ilyen magas értéktaxákat szedni, mert az állam elvette tőle az önadóztatási jogot és tiltotta a közvetlen vám szedésétől.

Az állam üti a várost, ergó a város üti a jámbor igavonó adófizetőt; a kereskedőt.

Furcsa mentalitás, de így van.

Annyit azonban mégis sikerült elérni a kereskedőknek, hogy a jövőben az áruk maximális árának hatvan százaléka után fogják kivetni az értéktaxát.

A kereskedőtársadalom nagy része azonban, — jogosan, — nincs megelégedve az ankét eredményével. Nehézményezi többek között azt, hogy konkrét panaszok bejelentése esetén órákhozatt kell várni, előszobázni a városházán, amíg a boldogtalan delikvens odáig jut, hogy panaszát elmondhatja. Inkább megfizeti a kiszabott értéktaxát, semhogy egész délelőtt előszobákban álldogáljon. Kifizeti a tévesen kiírt taxát és — mit tegyen mást — megpróbálja az árba belekalkulálni és bevasalni a gyéren jelentkező vásárlón.

Igy fejlődik ki az elmés láncolat, amely napról-napra elviselhetetlenebbé teszi vergődő gazdasági életünket. Az állam üti a várost, a város a kereskedőt, a kereskedő pedig — mit tehet mást, — üti a fogyasztót. Mi csináljon a fogyasztó? A fogyasztó egyszerűen nem vásárol, hanem lassan, de annál biztosabban halad az általános leszegényedés felé.

CZITROM

ALADÁR

ÉS TSA
TEA IMPORT

Brassó, Kapu-u. 25

*

Van szerencsénk a
fűszer- és
csemege

kereskedő urak figyelmét felhívni azon körülményre, hogy a világhírű

TEÁSKANNA

védjegyű csomagolt árun kívül állandóan raktáron tartjuk a következő minőségű, szabados teákat:

Darjeling,
Assam,
Sumatra,
Ceylon,
Moning,
Panyong

és többféle minőségű

Pecoe virágot

Ezen fajta teákat mindenkor a legjobb minőségben és a legolcsóbb napi árban szállítjuk.

Mielőtt őszi szükségletét fedezné, — kérjen tőlünk is árajánlatot!

Művészasszony

Irta: Sz. Solymos Bea (23)

Dalma is a hajóra ült. Hűvös, friss lég-
nyomat incselkedett könnyű ruhájával. Meg-
nézve nézte a pompás vizet, melynek drága-
tűkrét a hajó hullámokba fodrozta.
Már reggel kilenc óra volt és a féltékeny
szőlők hosszú, kék árnyékokat vetettek a
vízre és a napot eltakarták a tó elől.

A hajó pedig mind beljebb, a tó titkos
körzetségébe hatolva vitte utasait. Végül a
hajó mégis csak győzött a sziklafalak fölő
melyek-dve felszivta az árnyékokat, színes
gyöngyö konfetti pöttyökkel borítva be a sö-
töten merengő tó színeit.

Egyszerre vidám lett a kép, mint mikor
egy szép asszony leveti komor, szoros öltözé-
két, hogy lenge, világos ruhát öltön ma-
rára.

Mikor a sziklafalak ölelkezve bezárták a
vizet — az utasok kiszálltak egy kis pihe-
nyűre.

Mindenkinek volt társa, csak Dalma lé-
nyegesen egyedül. Szomorú megkínárással fi-
gyelt egy fiatal párt, akiket választékos öltö-
zködésük, urias modoruk előkelő és fimom
szólályba sorozott.

A férfi végtelen gyöngédséggel és figyelem-
mel vette körül az asszonyt, ki viszont
mármó tekintettel csüggött az urán. Kiszál-
lékor is egymásba karoltak, soha egy pilla-
ntra sem válva el egymástól.

Dalma olyan árvának érezte magát, de
után legyőzte szentimentalizmusát s arra
gondolt — jobb így — szabadon a jövőjét sa-
nít maga által irányítva. Csak így lehet —
csak „Sic itur ad astra.” Igaz, hogy „per as-
pera ad astra”, de hát meg lehet hozni egy kis
áldozatot a jövőért.

Neki emberek kellett, nem asszony-
ors. Büszkén egyenesítette ki hátát, hogy
vállalja elvi következményeit.

Később azt gondolta, hogy önmagát nyug-
tassa:

— Ezek most nászutasok. Most szeretik
egymást. De ki tudja, 5—10—20 év múlva
újdíjak lesznek-e?

Útközben még megnézte Reichenhallt,
Salzburgot, Innsbruckot. Wient s aztán Bu-
dapestet keresztül suhanva — Bácsvárosba
érkezett.

XIII. Fejezet.

Milyen furcsa volt a kisvárosi állomás!
Az édes anyja pedig mintha megöregedett
volna!

Egy kopott bérkocsiba ültek. A poros
útcaan meggémberedve kuporogtak a poros
levelű gömböcök.

És olyan játékosan kicsinyek lettek a há-
zak, a piactér összezsugorodott, kisebb lett
a Szentháromság szobor, a főter közepén.

Milyen nevetségesen jelentéktelen lett az
új, modern háromemeletes kupolás városhá-
za. Mintha a nap mindent szinte kiszívott
volna és a sok portól szürke-szürke lett min-
den. Még a régi lakás is.

És Juci néni okoskodása is idegesítette
Dalmát. Édes anyja és nagynénje lehangolt-
ságot az út fáradalmainak tudták be — és ma-
rára hagyták pihenni.

De Dalma félt az egyedüllétől, félt sa-
ját gondolataitól és végtelenül örült, mikor
Bella jelezte, hogy hazajön, hogy megláto-
gassa Dalmát.

Bácsvárosban megint felszínre kerültek
a Bándy lányok. Bőséges téma volt ez ismét
nekik. A kaszinóban élénkebben folyt a plety-
ka és a patika padokon szorongtak a kívá-
ncsiak.

A korzón is, mintha a levegőben valami
irgató veszedelem forrna, mint mikor a ló a
tupló és szagát érzi — meghorkanva felfi-
gyeltek.

A dívatárusnők több kalapot adtak az
ősi szezon elején, mint egész évben. A szabó-
nők pedig agyon lettek sürgetve. Nem győz-
tek a postamunkát.

Felfegyverkeztek a bácsvárosi szépek.
Am, a Bándy lányok láthatatlanok marad-
tak.

Ugyanis Füzespusztáról megérkezett Bel-
la, kinek az alakja alaposan megváltozott.
Meghízott, megasszonyosodott. Valami me-
lankólikus nyugalom húzódott a szeme szög-
letébe, amit azonnal észrevett Dalma.

Lehet, hogy ez állapotával összefüggött.
Egészen véve is megváltozott Bella.

Mindég csak az uráról, a háztartásról és
a babakelengéről beszélt.

(Folytatjuk)

W. D. „HANOMAG“

28—32 lóerős traktor benzin, petroleum és nyersolajüzemre
Bosch magnesyújtással, beépí-
tett regulátorral és szíjtárcsával, **háromvasu ekével.**

Eredeti **M.A.V. gólyóscsapágyas**
cséplőgéppel lóheretefejtő készülékek hosszule-
járata fizetési feltételek mellett kaphatók azonnali szállításra:

„INDUSTRIA“

Kereskedelmi- és Ipari R. T.

TIMIȘOARA IV., Str. I. C. Brătianu 3. (Uri-utca)

Táviratok: Industria. Telefon 9-14-

2922

Arjegyzék
ingyen és
bérmentve!

Pályázati hirdetmény

Az „Astra” mozgóképszínház, Brassó, pályá-
zatot hirdet zenekarának karmester — prim hegedűsi
állására. — A szerződés egyelőre egy évre kötöttik.
Az állás 1928 július 15-én foglalandó el. A
pályázókát kérjük írásbeli ajánlataikat igényeik meg-
jelölésével legkésőbb f. évi június 15-ig nyújták be.
Brașov, 6. június 1928.

Az „Astra” mozgóképszínház
igazgató tanácsa.

6821

178 rp. — 1928 sz.

Pályázat tanári állásokra

A székelyudvarhelyi ref. kollégium előjárása
pályázatot hirdet a református tanítónőképző intéze-
tében az 1928—29 tanévben szükséges következő ta-
nári állásokra: 1 kémia, 1 román nyelvi, 1 torna, 1
kézimunkai tanszékre.

Az állások egyelőre helyettes tanárokkal töl-
tetnek be, de megfelelő pályázók esetén rendes ta-
nárú választásuk már az év folyamán bármikor
lehetséges lesz.

Pályázhatnak első sorban református vallású,
legalább licența vizsgával feltétlenül rendelkező, nők
akik román állampolgárok, s a kisebbségi román
vizsgát letették. A kollégium felszerelt folyamodványok
f. évi június 30-ig a székelyudvarhelyi ref. kollégium
méltóságos előjáróságához címzetten benyújtandók.
Javaslatadás az erdélyi ref. egyházkerület ál-
al egységesen megállapított tanári fizetés.

Odorheiu-Székelyudvarhely, 1928 május 25-én.

Az előjáróság nevében
Csefő Sándor
rektor-profeszor.

6822

Primăria Comunei Urb. Târgu-Săucusec

No 1603—1928

Hirdetmény

Târgu-Săucusec város községi tanács 12—1928
jkvi sz. határozata alapján a Central szálló tetőze-
tének kijavítására 1928 június 26-án d. u. 5 órakor a
polgármesteri hivatalban zárt írásbeli ajánlatokkal
árlejtést tart.

Kikiáltási ár a már jóváhagyott terv alapján
259.952 Lei.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10% készpénzben,
vagy ovadékképes értékpapírban.

Az árverési feltételek tervek és költségvetés a
városi gazdasági hivatalban a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Az árverésnél a köz. számviteli törvény 72—83
§§ ai mérvadó.

Târgu-Săucusec, la 24 Aprilie 1928.

Primar:
(olvashatatlan)

6820

Secretar:
Cosma

OLĂNEȘTI fürdő és üdülőhely megnyílik június 1-én.

Szobák előjegyezhetők és információk beszerez-
hetők **Bukarestben**, a Banca de Scont pal-
tájában, Str. Eugen Carada 1. sz., d. e. 10—12-ig.
Június hóban nagy árleszállítás!

2669

Téglagyári eladási hirdetmény

A Téglá és Agyagárgyár r. t. marosvásárhelyi
cég összes részvényei folyó évi június hó 20-án dél-
előtt 10 órakor önkéntes árverés útján elárvereztetnek
a Dr. Kovácsy Albert Tg.-Mureș—marosvásárhelyi,
Str. Elian Radulescu 1/a alatti közjegyzői irodájában.

A részvények kikiáltási ára öt millió lej, azon-
ban ezen alul is eladatnak a legtöbbet ígérők.

Bánatpénz 10%, a vételár további 50% a folyó
évi július 5. napjáig és a hátralékos 40% július 20.
napjáig fizetendő meg.

Az árverés alá kerülő gyár Marosszentgyörgyön,
Marosvásárhely várostól circa 100 méter távolságra
fekszik 15 hold területen. Évi termelőképesége két
millió téglá és egy millió cserép.

Felszerelések, illetve beépítések:

Hoffmann-féle 14 kamarás körkémence, 4 téglá-
szárító szin, 3 cserépszárító szin 200.000 darab cse-
répszorító rámaival, modern kazánház és gépház,
Nicholsen-féle kéthengeres kondenzációs gőzgéppel,
hűtőtorony, víztorony, téglá-présház, kovácsműhely,
irodai helyiségek, 8 munkáslakás, raktárak, 2383 fo-
lyóméter iparvasút 8 billenő vaskocsival és 44 téglá
és cserép szállító vaskocsival. Minden teljesen üzem-
képes állapotban.

A gyár épületel, berendezéssel és felszereléssel
állandóan cca. 7 millió lejig van biztosítva tűz ellen.

A gyárra és a részvénytársaság státusára vo-
natkozó részletes felvilágosítást Nemes Elek (Târgu-
Mureș, Piața Reg. Ferdinand 60) bankigazgató adja
meg a hivatalos órák alatt.

Târgu-Mureș, 1928 június 1-én.

Az igazgatóság.

100 drb. faragott tölgyfa

3 m. hosszú, 15×20 éles szélekkel

megvételre kerestetik.

Gyors ajánlatok ármegjelölésével Julius Berger
T. A. G. Teliu-Tunel, Poșta Prejmer címre kértetnek

6885

Versenyárgyalási hirdetmény

A Brassóban, Kapu-ucca 36. sz. alatti épület-
ben levő kisebbik üzlethelyiség nyilvános írásbeli és
azt követőleg szóbeli versenyárgyaláson berbeadatik.
A versenyárgyalás **június hó 16-án, szombaton**
délután 4 órakor tartatik meg a Szele Béla dr. és
Harmath Zoltán dr. ügyvédek irodájában, Kapu-ucca
64—66, első emelet. A zárt írásbeli ajánlatok is ide
adandók be és a versenyárgyalási és bérleti feltéte-
lek is ott tekinthetők meg a versenyárgyalás napján
déli 12 óráig köznapokon délelőtt 10—12 és d. u. 4—6
óra közötti időben.

Mint a néper potálok.
Hecával ragyog cipője
tenye.

Gyártják:

„HECO“
HEITZ & THEIL,
SIBIU.

2700

URSUS-SÖR

a legjobb!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy sor 600 l. - Vastagabb betűvel 12 l. - Aláírt kérésnek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 60 l. Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. **Hirdetési díjak előre fizetendők.** - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdézkérdésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjjal nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszi igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díját ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Szívógázmotorok fatűzeléssel, nyersolaj, benzínmotorok, cséplőgarnitúrák, cséplőszekrények Fordson traktorok, malmok, kombinált gabonatisztítók, legújabb sikszitákat minden nagyságban, nagyon kedvező teiteltel szállít Friedrich Tesleryék Iemesvár. 2934

Vasaszerzőgát legalább 2 méterhossz befogó képességgel megvételre ár megjelöléssel keresek. — Vultur gépjárató Mercurea Ciuc. 6759

Eladó antik garnitúra Dr. László orvosnál Sfântu Gheorghe. 6775

Prima rozsliszt eladó A. Hazay cégnél Weisz Mihály utca 5. 6787

Eladó ház. Felső Căcova 16 szám, 6 szoba, konyha, mosókonyha, pince, udvar és kerttel. Érdeklődni ugyanott. 1810

60 köbméter körísa 23 cm.-től 40 ig vastag, olcsón eladó. bővebbet Huszerl Arthur, Aninoasa.

Olcsón eladó egy üzemi-kepes 30 cölös keményfába beépített vasramás Gatter mindenféle fűszeléssel, vagy elcserelem egy 30-35 HP. üzemi-kepes nyersolajmotorral. — Külön eladó egy 8 HP. üzemi-kepes Garrett gőzlokomobil. Megkeresések: Simka György Chiurus Állomás Covasna (jud. Treiscaune). E 1235

Eladó egy Hofner gőzgép és egy 2 éves Fordson traktor mindkettő jókarban. Szabó Sándor, Sf. Gheorghe. E 1283

Eladó 44 hold birtok felszereléssel. Virágh Árpád Sanagota, Mercurea jud. Sibiu. E 1220

Plüsszőző gépet keresek megvételre. Raktárnok, Gyar-ut 88. E 1262

Jókarban levő könnyű teher Fiat olcsón eladó Kut-u. 4 alatt 6833

Eladó ház üzlethelyiség jó pozíció, 3 szoba konyha, kamara. Csernăfalău 758 sz. 6844

Fordson Traktor legújabb típusu, vadonatúj, üzletfelosztás miatt 110 ezer lejért eladó. Ebből 60 000 lej készpénzben, maradék hat hónapi kamatmentes hitelre. Ugyanitt hozzávaló négy gumikerek 45.000 lejért. — Nagy Sándor Sighet, Str. Cosbuc 8. 6841

Disznózsir, Szalonna

nagyban vevők részére
Acél Sándor
Nagyvárad
brassói lelakatánál:
Szabó Béla
Hirsch-utca 22.
Telefon 4-36 6645

Eladó nagy tükör, fehérnemű, férfiruhák, nőruhák. Gácsmajor 23 cm. E 1267

Wertheimkassza egy számú, jókarban, 5000 lejért eladó. Cím E 1265 szám alatt a kiadóhivatalban.

Egy hálóberendezés eladó Hosszu-u. 52 alatt. E 1259

Vas gyermekágyak, filodendronok — helyszűke miatt — eladók. Kórház-utca 44. I. E 1260

Állást keres

Wienerin sucht Stellung zu Kinderin L. H. Hotel Krone Zimmer 72. 6830

Házmesteri állást keres helyben Bede András Costel-C. 5. 6837

Gyakorlott varrónő házhoz ajánkozik. Egyed Lujza Uj-utca 1 sz. E 1269

Szívünk mély fájdalommal tudatjuk, hogy a jó férj, testvér, sógor, rokon és jó barát

Bucsi István

életének 59-ik, boldog házasságának 31-ik évében rövid szenvedés után f. hó 6-án megszűnt élni.

Drága halottunk hült tetemét f. hó 8-án fogjuk a bertalan állomástól a magyar evangélikus temetőbe örök nyugalomra kísélni. **Drága halottunk Isten veled!**

Brassó, 1928. június 7.

A gyászoló család.

Allást nyerhet

Felvezünk románul, magyarul és németül beszélő elárústónót I. Petu & Co. Alsóvilla-u. 2 sz. 6831

Perfekt angol-német levelezőt keresünk. Kálmán A. műszaki iroda Arad, Piața Cădăralei (Tőköl tér) 5. 6838

Kármester keres helybeli dalárda. Írásbeli ajánlatok bizonyítványmásolatokkal, eddigi működés és fizetési igény megjelöléssel „Körös” jellegre a kiadóra keretnek. E 930

Szakácsnét és egy szobalányt tisztát és szorgalmat keres egy külföldi ur család Brassóban. Román nyelv bírása megkívánatik. — Jelentkezés délután 3—5 Kert-utca 9, Chrestel-féle villában.

Vagyonosabb 33 éves övegyember gyermekkel, idősebb lányt vagy fiatal asszonyt keres házvezetőnőnek vidékre. — Ajánlatok Rudolf Mosse Brassó címre keretnek. 6835

Egy kifizetőlány keresetnek A. Hazay cégnél Weisz Mihály-u. 5 6843

Filmragasztó leányok felvétetnek az Ero-Film-hez Brassó, Vár-utca 63. E 1261

Favideken jövedelmező kétkezes gőzfűrészhöz megfelelő töltéssel társat keresek. Bérvágást vállalom. Bérbeadom vagy esetleg eladom. — Levelekre nem válaszolok, csak személyesen tárgyalok. Pauleni Ciuc. Péter Mózes 0737

MANOMÉTEREKET
és mindenféle mérőműszereket készítek, javításokat válllok
GASPAR műszerész Arad,
Str. Horia 1 (V. Széchenyi-u. 1.)
javítás végett beküldött műszereket díjmentesen eljuttatom rövid idő alatt visszaküldöm
Telefon: 315 sz.

Lakás

Nyaralók! Butorozva kiadó a város legszebb helyén 2 szoba konyha, fűrdőszoba azonnal beköltöztethető. Cím 6783 szám alatt a kiadóban. 6783

Szoba és konyhából álló lakás Óbrassóban július 1-től kiadó. Pontos cím 6782 sz. alatt a kiadóhivatalban.

Egy emeleti, utcai, különbenjárható butorozott szoba azonnal kiadó. — Vasut utca 41. Klein E 1258

Nyaralóknak butorozott szoba konyha kiadó. — Adler Kapu utca 14. E 1254

Jó házi koszt kapunk Szent János-utca 14. udvaron jobbra. E 1253

Vegyes

Legszebb női ruhák bábok Hazy Ignác dísztermében készülnek a sor 28. E 1252

Kanári elrepült, elfogóját közölte Bosin, Fekete u. 34. E 1251

Előpatakon 15-től megnyílik a kőser étterem brassói orthodox papok ügyelete alatt. E 1250

Rendeléseknél hivatkozzék a Brassói Lapokra

WELLS AJÁNDÉKA

révén megjelenő Pantheon Reprezentatív sorozatának

1. Anna Veronika (365 old.) 2. Istenek Elődele (265 old.) 3. Kipps, Egy jámbor lélek története (372 old.) 4. A láthatatlan ember (240 old.) kötetek a szabályszerű korábbi rendelőknek leszállítottuk,

5-6. William Clissold

világa (két kötet 672 oldal) szállítását megkezdte.

Az 1-2 első kiadása március végén elfogyott. Az új utánnymási példányok május 15-én készültek el és most kerülnek expedálásra. — Aki az 1-4 köteteket V. 25-ig nem kapta meg, közölte alábbi szelvényen.

A további megjelenés sorrendje:
Júniusban: 7. Mr. Polly Lázadás (kb. 350 oldal) 8. Amikor az Őstökös eljön (352 oldal) Juliusban: 9. Egyelőre... (408 oldal) 10. Élet és Kaland (256 oldal) Augusztusban: 11-12. Tono Bungay (Két kötet 512 oldal) Szeptemberben: 13. Mr. Britling (408 oldal) 14. Csodálatos Történetek (248 oldal)

Ezt ingyen kapja, aki a sorozatot átvette. Összesen kb.

4600 OLDAL

14 kötet, teljes szöveg, hófehér, finom vékony papíron, kötetenként fve 45 l. egészvászonba, aranyozással kötve 70 Lei

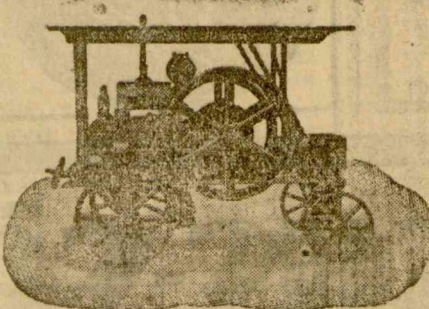
Megrendelem Wells, Pantheon Reprezentatív regénysorozatát 14 kötetben, szállítási havi két kötetenként. Postaköltség két kötetenként előfizetve 15 lei, utánvéttel 25 lei. Ingyen kapom a 14-ik kötetet 13 kötet átvételkor. — Az összeget fizetem: fűzve 105 lei kötve 155 lei havonként beküldöm. fűzve 116 lei kötve 166 lei havonként utánvétellel.

Tessék a szelvényt pontosan a szállítási feltételek szerint kitölteni, kitölteni és levelezőlapra ragasztani, vagy borítékban azonnal beküldeni!
Kelt: _____ Beküldtem: _____
Név: _____
Pontos cím: _____
Ha csak egyes köteteket kér, tessék sorszámaikat itt jelezni!

PHOEBUS

Vasöntőde és Gépgyár Rt. Oradea

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Saját gyártmányok
Elsőrendű minőség

Motorlocomobilok, stabilmotorok, motorfűrészek 4-18 lóerőig állandóan raktáron. Tartalékalkatrészek azonnal kaphatók.